

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2019.191992>

УДК 811.111:821.111

**ОБРАЗНІ ПОРІВНЯННЯ ЯК ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ
ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ СВІТОБУДОВИ ТА ЇХНІ
ВІДТВОРЕННЯ В ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ
(на матеріалі українських перекладних версій сучасної англійської поезії)**

НИКОНОВА В. Г.

доктор філологічних наук, професор

Київський національний лінгвістичний університет

vera1854@ua.fm

<https://orcid.org/0000-0002-0324-4217>

ЛУЦЕНКО Р. І.

здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Київський національний лінгвістичний університет

romanlutsenko@online.ua

<https://orcid.org/0000-0001-5435-2050>

У статті проаналізовано ознаки відтворення при перекладі образних порівнянь як засобів репрезентації індивідуально-авторської світобудови в художньому перекладі. Зокрема, визначено лінгвістичний статус порівняння, досліджено його структуру. Розглянуто особливості образного порівняння як різновиду порівняння та досліджено його відмінності від загальнолюдського, логічного порівняння як засобу пізнання світу. На матеріалі сучасної англійської поезії окреслено основні перекладацькі трансформації, які дозволяють передавати в перекладі транспоноване значення образного порівняння. З'ясовано, що до таких основних трансформацій належать: диференціація, модуляція, додавання, вилучення та цілісне перетворення. Вони найбільш суттєво впливають на семантичний аспект поетичного твору при його репрезентації в перекладі.

Ключові слова: порівняння, переклад, перекладацький аналіз, образне порівняння, англійська поезія.

**SIMILES AS MEANS OF REPRESENTING THE AUTHOR'S WORLDVIEW
AND THEIR RENDERING IN LITERARY TRANSLATION
(in Ukrainian translations of contemporary English poetry)**

NIKONOVA Vira Hryhorivna

DrSc. (Philology), Professor

Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine

vera1854@ua.fm

<https://orcid.org/0000-0002-0324-4217>

LUTSENKO Roman Ivanovych

Magister student

Kyiv National Linguistic University

romanlutsenko@online.ua

<https://orcid.org/0000-0001-5435-2050>

Introduction. Today, simile as a stylistic device attracts the attention of scholars in translation studies, since similes convey the figurative information of the source text and, consequently, their adequate rendering contributes to the creation of an adequate translation of the whole poetic work taking into account its imagery as a key to understanding the author's

worldview. The translator should strive to preserve the image of the source text in translation by using the means of expressiveness which is one of the most complex problems in the theory of translation from English into Ukrainian.

Purpose. The purpose of the article is to highlight the peculiarities of similes as a means of representing the author's worldview and to determine the specificity of their rendering in Ukrainian translations of modern English poetry.

Methods. The methodology of the research includes the use of methods of analysis and synthesis for determining the theoretical background of the study; contextual analysis for the selection of illustrative material; lexical, stylistic, and pragmatic analysis as a means of determining the imagery of simile and its transferred meaning in the poem; as well as the methods of translation analysis in determining the specifics of rendering similes in translation.

Results. Simile is a linguistic and stylistic means at the same time; it is a complex system of multifaceted means of expression: morphological, syntactic, lexical, and word-forming, representing the author's vision of reality through the correlation of objects and phenomena. Figurative comparison (simile), unlike logic one, captures one of the most distinctive features of an object or phenomenon, sometimes unexpected, and makes it the main one ignoring all others. In the works of modern English poets, similes are unexpected, "fresh", i.e. the authors strive to create new ways to embody their worldview. Rendering such similes is extremely important for understanding the author's worldview, so the most significant transformations occur in the sphere of lexical units' meanings and are represented by differentiation and modulation, as well as addition, omission, and total rearrangement.

Conclusions. The research reveals that, most often, similes in contemporary English poetry are rendered in Ukrainian translations by using transformations that modify their semantic content. This conclusion confirms that the semantics is the basis for rendering similes in translation.

Key words: comparison, translation, translation analysis, simile, English poetry.

Формулювання проблеми та обґрунтування актуальності її розв'язання. Не лише класики, а й сучасні поети залишають за собою велику творчу спадщину, яка стає об'єктом дослідження і літературознавців, і лінгвістів. Сьогодні порівняння як стилістичний прийом привертає також увагу перекладознавців, оскільки цей стилістичний засіб передає образну інформацію оригіналу. Виходячи зі сказаного, адекватне відтворення порівняння сприяє створенню адекватного перекладу всього поетичного твору з урахуванням його образності як ключа до розуміння індивідуально-авторської світобудови. Перекладач повинен прагнути зберегти образ оригіналу в перекладі, використовуючи засоби експресії, що є однією з найскладніших проблем у теорії перекладу з англійської мови на українську, а необхідність дослідження образних порівнянь як засобів репрезентації індивідуально-авторської світобудови в художньому перекладі обумовлює актуальність нашої праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Порівняння – універсальна форма пізнання, оскільки, як зазначає О. О. Молчко, усе в докільці пізнається саме через порівняння (2015, с. 11). Значущість цього методу пізнання, на думку Н. І. Кондакова, стає зрозумілою, коли вважати порівняння органічним компонентом практичної діяльності людей (1975, с. 567). З одного боку, порівняння є елементом оцінної діяльності, з іншого, – універсальним способом переосмислення значення слів. Традиційно порівняння вважається найпростішим стилістичним засобом створення образності в художній літературі (Кирсанова, 1997; Новикова, 2006).

Порівняння вивчало багато науковців, зокрема: А. Бен (2011), А. І. Варшавська (2008), О. Ю. Грипас (2011), О. М. Донік (2018), Х. К. М. Драйсаві (2014), М. С. Заборна (2017), Л. М. Малих (2011), – а їхній переклад досліджували О. О. Молчко (2015), Е. О. Фінік (2014) та ін. Однак на сучасному етапі розвитку лінгвістики і перекладознавства відтворення порівнянь у сучасній англійськомовній поезії потребує особливої уваги.

Мета статті – продемонструвати особливості образних порівнянь як засобів репрезентації індивідуально-авторської світобудови та визначити специфіку їхнього відтворення в українських перекладних версіях сучасної англійської поезії.

Для досягнення мети передбачено вирішити такі **завдання**: 1) визначити поняття порівняння та дослідити його структуру; 2) охарактеризувати образне порівняння як різновид порівняння та з'ясувати його роль у художньому тексті; 3) виявити специфіку відтворення художніх порівнянь в українськомовних перекладах англійської поезії.

Методологія дослідження включає застосування методів аналізу та синтезу в з'ясуванні теоретичних передумов дослідження, контекстуального аналізу при доборі ілюстративного матеріалу дослідження, лексичного, стилістичного та прагматичного аналізу як інструментів визначення транспонованого значення образного порівняння в поетичному творі, а також методи перекладознавчого аналізу у виявленні специфіки передачі порівняння при перекладі.

Виклад основного матеріалу. Будь-який семантичний процес породжує порівняння, зіставлення двох одиниць, тобто за своєю суттю є пізнавальним, гносеологічним (Хараман, 2013, с. 627). Таким чином, передумовою порівняння є реальна подібність і відмінність об'єктів пізнання, їхні ознаки і взаємозв'язки, а гносеологічною передумовою порівняння вважають апіорну установку на результат, закладений основою порівняння (Молчко, 2015, с. 12).

Розглядаючи порівняння як мовний і стилістичний засіб одночасно, Е. О. Фінік зазначає, що саме порівняння вважається найбільш фундаментальною формою образної мови, яка припускає, що мовні одиниці, буквально пов'язані з одним об'єктом, можуть бути перенесені на інший об'єкт (2014, с. 6). Як лінгвістичний феномен порівняння репрезентує явище надзвичайно різноманітне: це і структурні, і значеннєві засоби відтворення семантики порівняння, і синтаксична роль, і стилістичні особливості означених конструкцій (Єрмоленко & Іщук, 2018, с. 60).

З. І. Хованська та Л. Л. Дмитрієва виділяють дві семантичні ознаки порівняння: 1) актуалізація в позиції порівняння вільного значення, через яке актуалізовано предмет компаративної конструкції; 2) неповна актуалізація другого компонента порівняння. За цими ознаками дослідники розглядають порівняння як проміжне явище між тропеїчними та нетропеїчними стилістичними прийомами (Хованська & Дмитрієва, 1984, с. 301).

Порівняння, за твердженням О. М. Донік, є динамічною моделлю й гнучким способом репрезентації змісту, а тому воно покладене в основу багатьох образних засобів мови. Це – синкретичне явище, оскільки перебуває на межі між тропеїчними і нетропеїчними стилістичними прийомами й виконує дві основні [...] функції – пізнання (когнітивну) та впливу (прагматичну) (2018, с. 19 – 20). А. Бен зазначає, що в усіх формах мовлення, мета яких вплинути на розум (опис, розповідь, судження), порівняння використовують для того, щоб зробити предмет зрозумілішим. В ораторському мовленні і в поезії, у творах, що впливають на почуття, завдання інше, оскільки мета порівняння тут виконати експресивну функцію (2011, с. 56).

Порівняння в загальній схемі побудови словесного знака будь-якого рівня складності, що містить строго обов'язкову частину позицію “середнього члена” (Черемисина, 2006, с. 18), умовно позначається як $A (r) B$, де (r) – “середній член”, тобто граматичний показник наявності відношення порівняння (найчастіше сполучник), A і B – два порівнювані предмети (об'єкти, явища в різній термінології) (Варшавская, 2008, с. 45).

За Ю. О. Грипас, сутність поняття *порівняння* (або *порівняльна конструкція*) у працях мовознавців розкриває загальноприйнята модель, структуру якої формують три компоненти: суб'єкт порівняння – те, що порівнюють; об'єкт порівняння – те, з чим порівнюють; основу порівняння – яскраво виражену і всім відому ознаку (2011, с. 297). Трестороння структура порівняння визначається і в західних дослідженнях, де виділяють “тему” (topic), або *comparandum* (те, що описується порівнянням), “засіб” (vehicle), або *comparatum* (те, до чого порівнюється об'єкт), в супроводі з маркером порівняння; “риси подібності” (similarity feature(s)) (властивості, спільні для теми і засобу), які можуть бути виражені явно або не виражені (Shamsaeefard et al., 2013, с. 165).

Розглядаючи структуру порівняння, С. І. Єрмоленко та Г. В. Іщук віддають перевагу чотирикомпонентній моделі порівняльної конструкції (суб'єкт – об'єкт – основа – показник). Дослідники акцентують увагу на тому, що між об'єктом і суб'єктом немає реального зв'язку, “він виникає лише у свідомості мовця, який прагне відтворити певну ситуацію дійсності” (Єрмоленко & Іщук, 2018, с. 59). Показник порівняльних відношень у цьому випадку – це засіб мовного оформлення порівняльної семантики (Шаповалова, 1998, с. 7).

Наприклад, у реченні *Вікно було чорне, як агат...* (М. Хвильовий) Н. П. Шаповалова виділяє предмет *вікно*, об'єкт *агат* і показник порівняння *як*, без якого компаративна семантика не реалізується, тобто поняття *вікно* й *агат* мисляться не як компоненти порівняльної конструкції, а як окремі факти дійсності. Компаративна ж конструкція, на думку дослідниці, функціонує за умови специфічних семантичних відношень між суб'єктом і об'єктом порівняння, які не дозволяють ототожнювати суб'єкт і об'єкт і водночас не позбавляють мовця можливості сприймати їх як співвідносні одиниці. Обидва типи відношень зумовлюються показником порівняльної семантики (Шаповалова, 1997, с. 8).

Л. І. Мацько та О. М. Мацько розрізняють логічні й образні порівняння. При логічних порівняннях установлюється ступінь схожості чи відмінності між предметами одного класу, беруться до уваги всі властивості. Логічні порівняння використовуються здебільшого в науковому, офіційно-діловому, розмовному стилях. Вони додають до предмета нову інформацію. Образне порівняння відрізняється від логічного тим, що воно вихоплює одну найвиразнішу ознаку, часом несподівану, і робить її основною, ігноруючи всі інші (Мацько & Мацько, 2003, с. 152). Для успішної реалізації логічного (або необразного) порівняння необхідно, щоб зіставлялися однорідні поняття, які відображають однорідні предмети і явища об'єктивної дійсності. В образних компаративних одиницях найчастіше порівнюються поняття далекі один від одного, і віддаленість порівнюваних понять прямо пропорційна ймовірності виникнення образу (Манчева, 2012, с. 298–299).

Обґрунтованим критерієм для визначення образності можна вважати висунення в семантичній структурі агенту порівняння сигніфікативного компонента, на відміну від денотативного компонента при логічному зіставленні. Наприклад, у порівнянні *В неї очі сині, мов волошки* слово “волошка” вживається у своєму сигніфікативному значенні, оскільки співвідноситься з поняттям, тоді як у прикладі *В неї очі такі ж сині, як її сукня* у слові “сукня” на перший план виходить денотативне значення (*сукня ось цієї дівчини*) (Манчева, 2012, с. 299).

Невід'ємною ознакою порівняльної конструкції, в якій найбільш повно відтворено лінгвістичну природу цієї категорії, є наявність образності. Якщо поєднуються елементи одного класу, категорія порівняння виявляє логічні ознаки, що в сукупності забезпечують пізнання предметів і явищ об'єктивного світу: *Зозуля – це птах, Собака – це тварина* тощо.

При наявності в порівняльних конструкціях елементів різних класів, як уважає Т. П. Павлюк, утворюється образність. Наприклад: *Хтось хитрий, як лисиця* або *Someone angry as a bull* – тут особа порівняна не з конкретною твариною, а з узагальненим поняттям (хитрість в українській лінгвокультурі асоціюється з лисицею, злість в англійській – з биком) (Павлюк, 2018).

В образному порівнянні відбувається “прирошення смислу”, тобто значення всього комплексу порівняння не просто складається із суми значень слів, що входять до його складу, а є самостійною мовною одиницею, значення якої відмінне від суми значень її частин (ibid.).

Якщо слов'янське мовознавство розмежує образне і звичайне, логічне, порівняння, то в західному мовознавстві, зокрема в стилістиці англійської мови, розмежовуються самі поняття *comparison* (порівняння) (Merriam-Webster's Dictionary), що уособлює логічне порівняння, та *simile* (порівняння) як стилістичний прийом (ibid.), риторична фігура (Hussain, 2014, с. 1), в якій автор використовує порівняння, яке художньо, хоча і часто неінформативне, правдиве,

з метою досягнення ефектів, які зазвичай класифікуються як “образні” (Gargani, 2014, с. 1). Образне порівняння (simile) вважають близьким до метафори, використовуючи для образного порівняння поняття tenor і vehicle, що І. А. Річардс (1936, с. 96) використовує щодо метафори.

Залежно від складності асоціацій, покладених в основу образних порівняльних зворотів, порівняння поділяють на неметафоричні і метафоричні. В основі неметафоричного порівняння лежить проста асоціація, що ґрунтується на нескладних, прозорих ознаках: *Свої крохмальні і тугі яєчка висиджують, мов кури, картоплі* (І. Малкович). Водночас основою метафоричних порівнянь є складні асоціації, які передбачають багатоступеневість розумових операцій. Таким порівнянням властива найвища абстрактність, оскільки в них встановлюється зв’язок між абстрактними поняттями: *душі вернулась половина, як блудний син* (В. Стус); *Де – мов жива роса – тріпоче крупно невидиме зерно людей* (І. Малкович) (Павлюк, 2018).

Образне порівняння є важливим компонентом поетичної картини світу і однією з визначальних ознак ідіостилу автора. Дослідження Х. К. М. Драйсаві демонструє, що індивідуальні відмінності компаративних систем окремих авторів виявляються: 1) у виборі предмета порівняння і способах його лексичної репрезентації; 2) у виборі способу порівняння і способах його лексичної репрезентації; 3) в індивідуальному характері співвіднесення когнітивної сфери предмета порівняння з когнітивною сферою образу порівняння в компаративних парадигмах; 4) в асоціативних ознаках, які є підставою порівняння об’єктів (Драйсаві, 2014, с. 8).

Образні порівняння, що використовуються в сучасній поезії, відображають ставлення авторів до світу, який їх оточує, до явищ, які вони описують. Відтворення в перекладі образних порівнянь визначає застосування низки перекладацьких трансформацій, які передбачають перетворення на рівні мови та дозволяють перекладачеві передати текст оригіналу мовою перекладу, втіливши в перекладі як зміст, так і форму твору, включаючи його стилістичне навантаження. Основними перекладацькими трансформаціями, що передають індивідуально-авторську світобудову, втілену в сучасній англійськомовній поезії, є диференціація, модуляція, додавання, вилучення та цілісне перетворення. Саме ці трансформації сконцентровані на передачі змісту, образності твору.

Так, застосування диференціації у випадку, коли автором ужите багатозначне слово, дозволяє акцентувати увагу на окремому явищі, об’єкті порівняння, як у вірші Джемми Борґ: *A shadow fell and then he heard a crack as of glass: // below, against the conservatory, an icicle // Like an organ pipe or stalactite of diamond // had shattered into its pieces of supercooled clarity* (Borg, 1988) – *Впала тінь, а тоді пролунав тріск, наче від скла: // внизу, навпроти консерваторії, льодяна бурулька, // мов органна труба або діамантовий сталактит, // розкололася на друзки переохолодженої прозорості* (Гнатів, 2018). У наведеному фрагменті льодяна бурулька, яка впала і розбилася на фрагменти, порівнюється з органною трубою або сталактитом із дорогоцінного каміння, що дозволяє здійснити суміщення наукового бачення математика, про якого пише поетеса, та художнього бачення ним світу через намагання зрозуміти, що таке кохання. При перекладі наведений образ передається шляхом диференціації значення дієслова *shatter* (руйнуватися, розколотися) – *розколотися*, що дозволяє акцентувати увагу на тому, що бурулька не просто впала і була знищена власною вагою, а розкололася на частини, і саме через це математик побачив блискучий образ бурульки, що дозволило порівняти її з діамантом.

Наступна трансформація, яка використовується при передачі образних порівнянь англійськомовної поезії при перекладі, – це модуляція. Доцільність її застосування полягає саме в образній, асоціативній природі образного порівняння, що реалізується, наприклад, у вірші Джемми Борґ: *On a sheet of paper, he began a series of equations: // numbers teaming up as water does, irresistible to itself* (Borg, 1988) – *На листку паперу він розпочав серію рівнянь: // цифри зливалися, немов вода, нездоланна сама перед собою* (Гнатів, 2018). У цьому випадку цифри на папері перед закоханим математиком пливають і зливаються в єдине ціле, тому поетеса вважає

за доцільне порівняти їх з водою – субстанцією, в якій неможливо візуально виділити окремі компоненти. При передачі аналізованого порівняння дієслово *team* (об'єднуватися в групу) передається як *зливатися*, таким чином, ознака об'єднання доводиться до абсолюту – цифри настільки зливаються в єдине ціле, що окремі цифри вже неможливо розгледіти.

Досить поширеним засобом передачі при перекладі образних порівнянь, які використовуються в сучасній поезії, є додавання елементів. Розглянемо на прикладі фрагмента з вірша Делмора Шварца: *But the Maywind brushed their cheeks // Like a mother watching sleep* (Schwartz, 2016, с. 60) – *Утім травневий вітер пестить їхні щоки, // Ніби мати, яка спостерігає, як вони сплять* (Крикова, 2018). Дотик травневого вітра до облич дітей, які бавляться м'ячем, автор порівнює з дотиком матері, яка намагається передати їм усю свою ніжність, особливо, коли малі діти сплять, а мати ніжно гладить їхні обличчя. Об'єкт порівняння *Like a mother watching sleep* при перекладі передано як *Ніби мати, яка спостерігає, як вони сплять*, що зумовлено і особливістю конструкції речення, і необхідністю пояснити зв'язок між дією, її виконавцем та її об'єктом.

Ще один приклад застосування додавання як засобу передачі образного порівняння, фрагмент вірша Френка О'Гари: *Starlings are singing // like glass breaking // and falling into a rather // vulgar plate* (О'Нара, 2013, с. 44) – *Співають шпаків, // неначе б'ється скло // й сиплеться на доволі // вульгарного вигляду тарілку* (Беляков, 2018). Автор створює досить незвичний образ, порівнюючи спів шпаків із звуком розбитого скла. При цьому скло сиплеться на *a rather vulgar plate*, тобто, спів шпаків – це скло, яке до того ж сиплеться на звичайнісіньку тарілку, створюючи какофонію із звуків. При перекладі наведений компонент порівняння передається як *доволі вульгарного вигляду тарілку*, оскільки перекладач намагається додати до неприємного звукового образу і неприємний зоровий образ, таким чином, посилюючи порівняння.

Вилучення складників порівняння спричиняє втрату образу чи його частини. Приклад – фрагмент вірша Делмора Шварца: *Brother and sister bounced // The bounding, unbroken ball, // The shattering sun fell down // Like swords upon their play* (Schwartz, 2016, с. 60) – *Брат і сестра кидають // Єднаючий, міцний м'яч. // Сонце сяє промінням. // Мов мечами, над їхньою грою* (Крикова, 2018). У цьому випадку об'єкт порівняння – проміння сонця, що світить на брата та сестру, які граються м'ячем, порівнюється із мечами. Ознака, за якою порівнюються наведені явища, – візуальна, оскільки промені сонця виглядають як щось гостре і блискуче. Розглянемо специфіку перекладу наведеного фрагмента: *The shattering sun fell down Like swords* в українськомовному перекладі передається як *Сонце сяє промінням, Мов мечами*, де спрощення шляхом вилучення лексичних одиниць призводить до втрати ознаки загрози, яка надається травневою сонцю.

Застосування цілісного перетворення при передачі образних порівнянь у сучасній англійській поезії українською мовою зумовлене необхідністю передати сталі вирази, що використовуються як компоненти порівняння, як у фрагменті вірша Джемми Борґ: *There were numbers lost at the end of his imagination // like countries so far away he'd never make it to them* (Borg, 1988) – *Цифри губилися там, де закінчувалася його уява, // немов далекі країни, які він так і не зміг відвідати* (Гнатів, 2018). У наведеному фрагменті порівняння *like countries so far away he'd never make it to them* використовується для того, щоб показати, що математик досі не вмів уявляти те, чого не бачив насправді. До того ж висловлюється сум ліричного героя стосовно того, що він так і не зміг відвідати ці далекі країни, що передає його жагу до пізнання світу. При перекладі вжита спрощена фраза *немов далекі країни, які він так і не зміг відвідати*, що дозволяє акцентувати увагу на тузі математика до знань.

Висновки й перспективи подальших досліджень. У ході дослідження визначено, що порівняння – це мовно-стилістичний засіб, складно організована система різнорівневих засобів вираження: морфологічних, синтаксичних, лексичних і словотворчих, які репрезентують авторське бачення дійсності через співвіднесення між собою об'єктів та явищ. Образне

порівняння, на відміну від логічного, вихоплює одну найвиразнішу ознаку об'єкта чи явища, часом несподівану, і робить її основною, ігноруючи всі інші, воно висуває на передній план сигніфікативний компонент значення лексичної одиниці, утворюючи образність. У віршах сучасних англійських поетів образні порівняння є несподіваними, "свіжими" – автори намагаються по-новому показати своє світобачення. Відтворення таких порівнянь – надзвичайно важливе для розуміння авторської світобудови, тому найбільш суттєві перетворення відбуваються в площині значення лексичних одиниць та представлені диференціацією та модуляцією, а також додаванням, вилученням і цілісним перетворенням.

Проведене дослідження демонструє широкі перспективи для подальших розвідок. Зокрема, вивчаючи образні порівняння в сучасній англійськомовній поезії, доцільно включити їх у площину ідіостилу кожного окремого автора, що уможливить більш ґрунтовне дослідження специфіки відтворення ідіостилу поета при перекладі.

ЛІТЕРАТУРА

- Бэн, А. (2008). *Стилистика и теория устной и письменной речи : риторика и виды словесных произведений*. Изд. 2-е. Москва: URSS : ЛИБРОКОМ.
- Варшавская, А. И. (2008). *Языковые единицы и отношения совместимости*. Санкт-Петербург: Изд-во С.-Петербур. гос. ун-та.
- Грипас, О. Ю. (2011). До питання про термінологічний апарат для позначення компонентів структури компаративем. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови*, 8, 296-299.
- Донік, О. М. (2018). Функційно-стилістичне навантаження порівняльних конструкцій у творах Надійки Гербіш. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VI (43), 19-22.
- Драйсави, Х. К. М. (2014). *Сравнение в поэтическом идиостиле (на материале поэзии С. Есенина и В. Маяковского)*. (Дис. канд. филол. наук). Воронеж: Воронежский государственный университет.
- Єрмоленко, С. І., Іщук, Г. В. (2018). Специфіка порівняльних конструкцій у системі сучасної української літературної мови (на матеріалі прози Юрія Андруховича). *Мова. Свідомість. Концепт*, 8, 59-61.
- Заборна, М. С. (2017). Структурно-семантичні параметри складнопідрядних порівняльних речень в ідіолекті Марка Вовчка. *Лінгвістичні дослідження*, 45, 60-69.
- Кирсанова, Н. П. (1997). *Сравнение как основа номинации в современном немецком языке*. (Автореф. дис. канд. филол. наук). Санкт-Петербург: Рос. гос. пед. ун-т им. А. И. Герцена.
- Кондаков, Н. И. (1975) *Логический словарь-справочник*. Москва: "Наука".
- Мальх, Л. М. (2011). Статус категории сравнения в современных лингвистических исследованиях. *Вестник Удмуртского университета*, 2, 105-110.
- Манчева, Е. Г. (2012). Значение образного сравнения как результат непрямой номинации и семантической абстракции. *Известия вузов. Серия "Гуманитарные науки"*, 3 (4), 298-302.
- Мацько, Л. І., Мацько, О. М. (2003). *Риторика*. Київ: Вища шк.
- Молчко, О. О. (2015). *Художнє порівняння як категорія перекладознавства (на матеріалі української та англійської мов)*. (Дис. канд. філол. наук). Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка.
- Новикова, Е. В. (2006). *Эталоны сравнения в немецкой языковой картине мира* (Автореф. дис. канд. филол. наук). Омск, Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования "Омский государственный университет имени Ф. М. Достоевского".
- Павлюк, Т. П. (2018). *Логічні та образні порівняння у сучасному поетичному тексті*. Взято з <http://intkonf.org/pavlyuk-tp-logichni-ta-obrazni-porivnyannya-u-suchasnomu-poetichnomu-teksti/>.

- Хараман, Н. О. (2013). Порівняння в образній системі “Щоденника” Олександра Довженка. *Філологічні студії*, 9, 626-631.
- Хованская, З. И., Дмитриева, Л. Л. (1984). *Стилистика французского языка*. Москва: Высшая школа.
- Черемисина, М. И. (2006). *Сравнительные конструкции русского языка*. Москва: КомКнига.
- Шаповалова, Н. П. (1998). *Функціонально-семантичний статус порівняльних конструкцій у сучасній українській мові*. (Автореф. дис. канд. філол. наук). Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет.
- Finik, E. O. (2014). Verbal image as a translation problem. *Лінгвістика. Лінгвокультурологія*, 7, 3-9.
- Gargani, A. (2014). *Poetic comparisons: how similes are understood*. Salford: University of Salford.
- Hussain, R. (2014). Metaphors and similes in Literature. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 3, 1-2.
- Merriam-Webster's Dictionary. Mode of access: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/>.
- Richards, I. A. (1936). *The Philosophy of Rhetoric*. Oxford: Oxford University Press.
- Shamsaeefard, M., Fumani, M. R. F. Q., Nemati, A. (2013). Strategies for Translation of Similes in Four Different Persian Translations of 'Hamlet'. *Linguistics and Literature Studies*, 1 (3), 164-168.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- Вірші Делмора Шварца в перекладах українською (пер. О. Крикова) (2018). Режим доступу: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3029>.
- Вірші Френка О'Гари в перекладах українською (пер. Г. Беляков) (2018). Режим доступу: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3011>.
- Джемма Борґ в перекладах українською (пер. І. Гнатів) (2018). Режим доступу: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3025>.
- Borg, J. (1988). Mathematician. Mode of access: <https://www.lyrikline.org/en/poems/mathematician-12675>.
- O'Hara, F. (2013). *Poems Retrieved*. San Francisco: City Lights Publishers.
- Teicher, C. M. (ed.) (2016). *Once and for All: The Best of Delmore Schwartz*. New York: New Directions Publishing.

REFERENCES

- Ben, A. (2008). Stylistyka u teoryia ustnoj u pys'mennoj rechy: rytoryka u vydy slovesnykh proyzvedenij. Yzd. 2-e. Moskva: URSS : LYBROKOM.
- Varshavskaia, A. Y. (2008). Yazykovye edynyty u otnosheniya sovместymosty. Sankt-Peterburh : Yzd-vo S.-Peterb. hos. un-ta.
- Hrypas, O. Yu. (2011). Do pytannia pro terminolohichnyj aparat dlia poznachennia komponentiv struktury komparatyvem. Naukovyj chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 10. Problemy hramatyky i leksykolohii ukrains'koi movy, 8, 296-299.
- Donik, O. M. (2018). Funktsijno-stylistychnе navantazhennia porivnial'nykh konstruksij u tvorakh Nadijky Herbish. Science and Education a New Dimension. Philology, VI (43), 19-22.
- Drajsavy, Kh. K. M. (2014). Sravnёnye v poetycheskom ydyostyle (na materyale poezyy S. Esenyna u V. Maiakovskoho) (Dyssertatsyia na soyskanye uchenoj stepeny kandydata fylolohycheskykh nauk). Voronezh: Voronezhskij hosudarstvennyj unyversytet.
- Yermolenko, S. I., Ischuk, H. V. (2018). Spetsyfika porivnial'nykh konstruksij u systemi suchasnoi ukrains'koi literaturnoi movy (na materialy prozy Yurii Andrukhovycha). Mova. Svidomist'. Kontsept, 8, 59-61.
- Zaoborna, M. S. (2017). Strukturno-semantychni parametry skladnopidriadnykh porivnial'nykh rechen' v idiolekti Marka Vovchka. Lnhvistychni doslidzhennia, 45, 60-69.

- Kyrsanova, N. P. (1997). *Sravnene kak osnova nomynatsyy v sovremennom nemetskom iazyke* (Avtoreferat dySSERTatsyy na soyskanye uchenoj stepeny kandydata fylolohycheskykh nauk). Sankt-Peterburh: Ros. hos. ped. un-t ym. A. Y. Hertseny.
- Kondakov, N. Y. (1975) *Lohycheskyj slovar'-spravochnyk*. Moskva: "Nauka".
- Malykh, L. M. (2011). Status katehoryy sravneniya v sovremennykh lynchvystycheskykh yssledovaniyakh. *Vestnyk Udmurtskoho unyversyteta*, 2, 105-110.
- Mancheva, E. H. (2012). Znachenye obraznogo sravneniya kak rezul'tat nepriamoj nomynatsyy y semantycheskoj abstraktsyy. *Yzvestiya vuzov. Seryia "Humanytarnye nauky"*, 3 (4), 298-302.
- Mats'ko, L. I., Mats'ko, O. M. (2003). *Rytoryka*. Kyiv: Vyscha shk.
- Molchko, O. O. (2015). Khudozhnie porivniannia iak katehoriia perekladoznavstva (na materialy ukrains'koi ta anhlijs'koi mov) (Dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata filolohichnykh nauk). L'viv: L'vivs'kyj natsional'nyj unyversytet imeni Ivana Franka.
- Novykova, E. V. (2006). *Etalony sravneniya v nemetskoj iazykovoij kartyne myra* (Avtoreferat dySSERTatsyy na soyskanye uchenoj stepeny kandydata fylolohycheskykh nauk). Omsk: Hosudarstvennoe obrazovatel'noe uchrezhdenye vyssheho professyonal'noho obrazovaniya "Omskyj hosudarstvennyj unyversytet ym. F. M. Dostoevskoho".
- Pavlyuk, T. P. (2018). Lohichni ta obrazni porivniannia u suchasnomu poetychnomu teksti. Rezhym dostupu: <http://intkonf.org/pavlyuk-tp-logichni-ta-obrazni-porivnyannya-u-suchasnomu-poetichnomu-teksti/>.
- Kharaman, N. O. (2013). Porivniannia v obraznij systemi "Schodennyka" Oleksandra Dovzhenka. *Filolohichni studii*, 9, 626-631.
- Khovanskaia, Z. Y., Dmytryeva, L. L. (1984). *Stylistyka frantsuzskoho iazyka*. Moskva: Vysshaia shkola.
- Cheremysyna, M. Y. (2006). *Sravnitel'nye konstruktsyy russkoho iazyka*. Moskva: KomKnyha.
- Shapovalova, N. P. (1998). Funktsional'no-semantychnyj status porivniat'nykh konstruktsij u suchasnij ukrains'kij movi (Avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata filolohichnykh nauk). Dnipropetrovs'k: Dnipropetrovs'kyj derzhavnyj unyversytet.
- Finik, E. O. (2014). Verbal image as a translation problem. *Лінгвістика. Лінгвокультурологія*, 7, 3-9.
- Gargani, A. (2014). *Poetic comparisons: how similes are understood*. Salford: University of Salford.
- Hussain, R. (2014). Metaphors and similes in Literature. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 3, 1-2.
- Merriam-Webster's Dictionary. Mode of access: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/>.
- Richards, I. A. (1936). *The Philosophy of Rhetoric*. Oxford: Oxford University Press.
- Shamsaefard, M., Fumani, M. R. F. Q., Nemati, A. (2013). Strategies for Translation of Similes in Four Different Persian Translations of 'Hamlet'. *Linguistics and Literature Studies*, 1 (3), 164-168.

ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Virshi Delmora Shvartsa v perekkladakh ukrains'koiu (per. O. Krykova) (2018). Rezhym dostupu: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3029>.
- Virshi Frenka O'Hary v perekkladakh ukrains'koiu (per. H. Bieliakov) (2018). Rezhym dostupu: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3011>.
- Dzhemma Borg v perekkladakh ukrains'koiu (per. I. Hnativ) (2018). Rezhym dostupu: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3025>.
- Borg, J. (1988). Mathematician. Mode of access: <https://www.lyrikline.org/en/poems/mathematician-12675>.
- O'Hara, F. (2013). *Poems Retrieved*. San Francisco: City Lights Publishers.
- Teicher, C. M. (ed.) (2016). *Once and for All: The Best of Delmore Schwartz*. New York: New Directions Publishing.

*Дата надходження до редакції 15.11.2019 р.
Ухвалено до друку 21.11.2019 р.*